

Skogsindustrierna

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet
Enheten för energifrågor
103 33 Stockholm

Förslag om ett utvecklat elcertifikatsystem, Ds 2005:29

Skogsindustrierna har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerade betänkande och vill framhålla följande.

Övergripande synpunkter

Grundläggande förutsättningar för svensk skogsindustris utveckling har varit och är tillgång till skog och elenergi till rimliga priser. Den förda energipolitiken påverkar skogsindustrins utveckling på flera sätt. Det är därför viktigt att elcertifikatsystemet utformas så att det inte ytterligare försämrar branschens konkurrenskraft. Det är nödvändigt att konsekvenserna av elcertifikat och andra styrmedel analyseras noga innan beslut tas om elcertifikatsystemets framtid. Vår uppfattning är att ”ett mål – ett styrmedel” bör gälla.

Kraftigt höjda elpriser

Stigande efterfrågan på elkraft i kombination med kärnkraftsavveckling och stopp för utbyggnad av vattenkraft har lett till en svag kraftbalans med stigande priser som följd. Det förstärks av den oligopolsituation som nu råder på elmarknaden senast förstärkt av Sydkrafts köp av Graninge. Handeln med utsläppsätter har redan under den relativt korta tid som styrmedlet fungerat drivit upp elpriset långt utöver vad som förutsågs när systemet infördes och innebär att den nordiska industrins konkurrenskraft kraftigt försvagas. För massa- och pappers- och sågverksindustrin betyder varje öres höjning av elpriset nästan 250 miljoner kronor i ökade kostnader. För många enheter är elpriset avgörande för fortsatt verksamhet.

Styrmedel ger energisektorn kraftigt ökad betalningsförmåga för biobränsle

De använda styrmedlen, som bland annat syftar till att öka andelen förnybar elproduktion får som konsekvens att värme- och kraftvärmesektorn får en kraftigt ökad betalningsförmåga för biobränsle. Koldioxidskatt, handel med utsläppsrätter och elcertifikat är styrmedel som alla gynnar användning av biobränsle. Det är positivt för skogsägare och sågverksindustrin som får säkrad avsättning för bränslesortimenten. Ytterligare ett sortiment (GROT) ger bättre lönsamhet i skogsbruket vilket innebär bättre förutsättningar för en bättre skogsskötsel. Försäljningen av bränsle är också ett viktigt komplement för att förbättra sågverkens lönsamhet. Samtidigt kan den kraftigt ökade efterfrågan på bränsle från skogen leda till ökade priser på industrisortimenten massaved och timmer. Gränserna mellan massaved och bränsle riskerar också att förskjutas så att ved som tidigare gått till vidareförädling inom industrin kommer att eldas upp. Vid stigande el/elcertifikatspris blir det också lönsamt att investera i biobränslebaserade kondensanläggningar. För att undvika ineffektiv elproduktion skall elcertifikat inte tilldelas biobaserad kondenskraft med lägre verkningsgrad än 35 %. För att stimulera användning av biobränsle bör FoU- stöd ges till teknik och metoder för att effektivisera uttaget av grenar och toppar (GROT). Det är viktigt att styrmedlen avvägs noga så att inte biobränslesatsningen leder till att industrived i stor utsträckning eldas upp i stället för att vidareförädlas till massa och papper. I den underlagsrapport som STEM redovisat om konsekvenserna av en utvidgad elcertifikatmarknad saknas helt analys av styrmedlens effekter för skogsindustrins råvaruförsörjning.

Ökad efterfrågan på biobränsle

Elcertifikatsystemet är ett styrmedel som på kort tid medverkat till att förnybar framförallt biobränslebaserad elproduktion ökat. Systemet har också resulterat i planer på ett flertal nya biobränslebaserade anläggningar. Elcertifikaten i kombination med situationen på elmarknaden med kraftiga elprishöjningar har inneburit att massa- och pappersindustrin ökat produktionen av mottryckskraft med nästan 1 TWh. Om befintliga planer förverkligas kommer ytterligare ca 1,5 TWh mottryckskraft produceras i branschens anläggningar. Även sågverk som är lämpligt lokaliserade skulle med ett väl avvägt elcertifikatsystem kunna investera i mindre kraftvärmeanläggningar. Kommunala kraftvärmeanläggningar har genomfört och planerar bränslebyten samt ny investeringar, som sammantaget torde öka efterfrågan på biobränsle från skogen med minst 5 miljoner kubikmeter, motsvarande 10 TWh bränsle.

Detaljsynpunkter på förslaget till utvidgat certifikatsystem

Statistik

Vi delar uppfattningen att statistiken avseende biobränsle kan förbättras både vad gäller volymer och priser. Statistik bör redovisas på sortiment – GROT, bark, spån, flis, massaved – och ursprung.

Internationell elcertifikatmarknad

I de länder där elcertifikatsystem införts är priserna på elcertifikaten väsentligt högre än i Sverige. Ett europeiskt certifikatsystem med harmoniserat regelverk bör inte införas. Om inte målsättningen för förnybar elproduktion överensstämmer med de verkliga produktionsmöjligheterna riskerar efterfrågan och pris på svenska certifikat drivas upp.

Kontrollstationer

Efterfrågan på biobränsle fortsätter öka som en följd av bland annat elcertifikaten. Det är vår uppfattning att biobränsleanvändningen bör följas upp löpande och att systemet i övrigt bör ses över, som utredningen föreslår, vart femte år.

Begränsad tilldelningsperiod för elcertifikaten

Utredningens förslag att begränsa möjligheterna att ge ut elcertifikat i tiden till 15 år anser vi rimligt. Mindre anläggningar har dock längre återbetalningstider än 15 år. Vi föreslår därför att anläggningar mindre än 25 MW el tilldelas elcertifikat under 20 år. Reglerna måste kompletteras med detaljerade definitioner av en "anläggning" och "tagits i drift". Vår uppfattning är att en anläggning bör avse pannor samt turbin. Investeringar och/eller bränslebyten i befintliga eller nya anläggningar som ökar den biobränslebaserade elproduktion bör berättiga till att ge ut elcertifikat under 15 år från åtgärden genomfördes. Det är också enligt vår uppfattning rimligt att exceptionella händelser möjliggör en förlängning av tidsperioden för vilken certifikat kan ges ut.

Undantag från kvotplikt

Energiintensiv industri måste helt undantas från kvotplikt för att inte konkurrenskraften skall försämrans. Gränserna för när undantag från kvotplikten skall gälla bör justeras nedåt. Vi föreslår att a) företag som har en elanvändning mellan 30 och 40 MWh per miljoner kronor försäljningsvärde skall omfattas av en kvotplikt som uppgår till 50 % av denna elanvändning, b) företag som har en elanvändning mellan 40 och 50 MWh per miljoner kronor försäljningsvärde skall omfattas av en kvotplikt som uppgår till 25 % av denna elanvändning, c) företag som har en elanvändning över 50 MWh per miljoner kronor försäljningsvärde skall omfattas av en kvotplikt som uppgår till 0 % av denna elanvändning.

Övrigt

Skogsindustrierna har vid flera tillfällen framfört att biobränslebaserad kraftproduktion för mekanisk direktdrift bör berättiga till svenska elcertifikat för förnyelsebar elproduktion. Vi anser att en sådan förändring bör genomföras i samband med de nu föreslagna förändringarna av elcertifikatsystemet. Motiven har utvecklats i ett brev till näringsminister Leif Pagrotsky den 23 juni 2003 samt i remissvar den 14 augusti 2003 och den 16 augusti 2004.

Förutsatt att systemet skall vara kvar och utvecklas anser vi att eleffektivisering som är ett resultat av investeringar också bör berättiga till elcertifikat. Att stimulera minskad efterfrågan bör vara lika angeläget som att premiera förnyelsebar elproduktion.

Stockholm den 5 oktober 2005

SKOGSINDUSTRIERNA

Marie S Arwidson